

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Communio

[Basel], nicht nach 1474

[urn:nbn:de:bsz:31-315809](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-315809)

x Dp 6

AN 13
AN 12
AN 21-27

- ✓ Z. # 8394 + 95 1) Basel. Mich. Wenzler. c. 1478. (20 ff.)
✓ Z. # 1429. 2) adh. a.) (Thomas, Summa) " " (f. 21-37)
✓ Z. # 1454i. 3) " b.) Köln, Arnold Thekenoeren c. 1470 (f. 38-67)
✓ Z. # 3436 4) " c.) Strassburg, Ad. Kirschius. c. 1470 (od. früher)
✓ Z. # 393 5) " d.) Ulm. Joh. Zainer (fol. 99-124)
✓ Z. # 9464 = 847258 6) " e.) ^{Basel c. 1473-4.} Strassburg, Mart. Flach. c. 1475 (fol. 126-159)
✓ Z. # 5903. 7) " f.) Basel, Mich. Wenzler u. Frid. Briel.
c. 1470-72 (fol. 140-201)
✓ Z. # 15839. 8) " g.) " " (fol. 202-211)
✓ Z. # 6903 9) " h.) " " (fol. 212-223)

Stück des alten Vorderdeckels erhalten.
mit alter Sign.

L 4

Tractatus de iudeoz & xpianoz omumione & cō
uersatōne: ac cōstitutōnuz sup hac re innouatōne.

Iudei quoz perfidia frequēter ad vomituz re
dit. si ad leges catholicas venire voluerint: mi
nime decernant cogēdi. sed poti⁹ benignita
te. rōmibz. & ex emplis. ac bonis momtis: ad viā salu
tis sunt libere puocandi. In cōuersatōe etiā xpianoz
cū iudeis: nemo dubitat / qn̄ s̄ctoz patrū veniūt ser
uāda decreta: sūmorūq; pontificū decretales: ne nostri
catholici / eoz callidis s̄uertant astucijs. Vnde plu
ra xpianoz per s̄ctos p̄res / in ista cōuersatōne habē
tur ausamenta: bene per rectores ecclesiarū sepi⁹ vbi
iudei sunt denūciāda / & rumināda.

Qrimū q̄ neopheti idest nouelli in Fide / vel sim
plices ydeote nō ouersent cum eis. nec tractāt
signant ea que fidei n̄re sunt secreta: ne illozuz
astutia. aut p̄ticipatōne forte subuertant. Dicit cōsiliū
tolitanū q̄rtū vt habet in cano. xxviii. q. i. c. sepe. Se
pe maloz cōsortia: etiā bonos corrupūt mores: quan
tomagis eos qui ad uitia promi sunt. nulla ergo omūio
fit ebreis ad fidē xpianā translatis: cū h̄is qui adhuc i
veteri ritū cōsistūt: ne forte eoz participatōne s̄uertā
tur. Quicunq; ergo ammodo ex h̄is qui baptisati sūt /
infideliū cōsortia nō utauerit sez iudeoz. Et h̄i sez ba
ptisati xpianis donent: & illi sez iudei publicis cedi
bus deputent: sic q̄ xpiani possūt excoicari. Et iudei
corpali pena / aut t̄pali iudicio ep̄i / vel p̄ncipis mules
tari. De illo est text⁹. xvii. q. iiii. c. cōstituit. venit sepe
duz imperfecti alios lucrari volūt seiplos pdunt. Sic
exodi. xxiii. mādatuz iudei habebāt. ne conuersent gē
tibz peccatricibz: nec in sua t̄ra habitēt ne eos peccare
facerēt. Sic exodi. xxxiii. d̄r. Caue ne vnq; cū habita
tōribz terre illi⁹ iungas amicitias: que tibi sūt in ruinā
Et telle. iij. dicit paul⁹. Denūtiāte vob vt subtrahatis

Quis abstinere

vos ab oī fratre iordimate ābulāte / scz ab oī infideli.
Secūdu auisamētū. q null? xpian? māducat azima
eoz: nec cū eis dñcet in mēsa. balneo. aut medi
cina. aut sinagoga aut ritu eoz. sic dicit cañ. xxviii. q.
i. c. null? null? eoz q sūt i sacro ordie ostituti / aut lai
c?: azia eoz māducat: aut cū eis dñez: aut aliquē eoz
i ifirmitatibz suis vocet: aut medicinā ab eis pēcipiat.
aut cū eis in balneo lauet. **A**ddit tex. penā. si vero qd
qz hec fecerit. si cleric? ē: deponat. si laic? vō: excoice
tur. **W**illib. pma ptē itelligit extra necessitatē qā i neces
sitate azia eoz pōt emi a dñedi. **S**ic nec xpian? dñe
dat vl bibat cū iudeis. dicit. c. sequēs eadē cā a qñio
ne. **D**ēs deinceps clerici siue laici iudoz diuina uite t.
nec eos ad diuiniū qd qz accipiat. qā cū apud xpianos
iudei dñibz. cibis nō vtant: idignū atq: sacrilegū ē: eo
rū cibos a xpianis sumi. cū ea q apollo pmittēte nos
sumim?: ab illis iudicent imūda: ac sic inferiores inci
piāt eē xpiani qz iudei. si nos q ab illis apponūt vtant
illi vero a nobis oblata contemnāt. **I**dem iudiciū est
de gentilibz. **P**redicatoribz tñ pagan? ad pdicandū
missis. seruata tēpoz qñitate. iuxta canonicas sāriones
cibis appositis vsci licet. : cum modestia a grāz actōe
Pro illo est clemēs. iij. iij. c. qz sit laudabile. extra de
iude. a sarracenis. **R**ōem dat glo. **A**lias non possunt
lucrari. quos vt domin? lucraret? locut? est cum eis
a dñedi que apposita fuerunt. dummodo non fuerūt
pdolis immolata. **S**ic a collocutio etiam commumibz
homimibus admittitur non conuētus ad eos lucran
dum **D**icit glosa. nec tantum imminet periculum in col
loquio: quantum in conuiuio a ptractōne tēpis a cibi
a pot? alteratōe. **S**ic de pdicatoribz dicit canon. xj.
q. iij. **A**d mensam quippe paganorum si volueritis ire.
eos conuertendo sine vlla prohibitione permittimus.
Et sunt verba **C**risostomi supra epistolam ad ebreos.

azima
mensa
balneo
Medici

Collocutio

beāt? etiā pau. p̄ma ad corinth. r. Casus dat duos q̄bz
 licuit ydolotica comedere. **P**rim? qm̄ nesciebat ydolis
 imolatu. **S**cds qm̄ p̄ri? ex h̄ n̄ scādalisat. sicut dicit te
 xt? oīa mihi licēt / s̄ nō oīa expediūt. oīa mihi licēt: sed
 nō oīa edificāt. nemo qd̄ suū est q̄rat / s̄ qd̄ alteri? om
 ne qd̄ in macello venit māducate / nihil infrogātes p̄p̄
 scēiam. dñi est terra et plenitudo ei?. si q̄s vocat vos i
 fidelium ad cenā: et vultis ire / omne qd̄ vob̄ apponit mā
 ducate / nihil infrogātes p̄p̄ scēiam. **S**i q̄s aut̄ dixerit
 hoc imolatu? est ydolis / nolite māducare p̄p̄ illuz qui
 iudicavit / et p̄pter scēiam sez alteri?. dicit glo. ne cre
 dat te comedere sub veneratōe ydoli: et gloriēt in sua
 supstitōne. nō qz cib? sit imūd?. **E**t licz d̄ra fuit in p̄mi
 tua cecia. inf̄ om̄iōnē gētiliū et iudoz: qz iudei discer
 nūt cibos. gētiles nō. hodie tū dicit glo. c. q̄z sit lauda
 bilis. et isti et illi discernūt cibos n̄ros. iō nō om̄icam?
 eis in mēsa: nec ip̄si nobis / nisi mō dicto. **V**n̄ sanctius ē
 mori / q̄z cū veneratōne ydoli ydolotico vesci. dicit be
 at? aug. in de bono coniugali. et assumit canon. xxxij. q.
 iij. c. sicut sāctius. **C**ōstitut? tñ in sūma necessitate dicit
 glo. cū execratōe ydoli posset q̄s vesci s̄ ydoloticis. qz
 necessitas legē nō habz. de conse. di. i. sicut et p̄p̄ ne
 cessitatē famis licitū est auferre aliena. homicidiū om̄it
 tere. et carnes comedere i q̄dragesima. **E**tia dicit h̄allo
 cis om̄unio inf̄dicat: qz om̄iter nichil habēt nisi vsuras
 et sāgumē paupz quē tenēt refūdere. p̄om̄ioez aut̄ et lo
 cietatē d̄sumūt. vñ m̄i? potētes reddūt ad restituēduz
Tertiu auisamētū. null? xp̄ian? cū aliqua iudea
 vel xp̄iana cum aliquo iudeo carnali consortio
 vel commertio misceat: sub pena excommunicā
 tōnis. **P**om̄it canon. xxviii. q. i. **S**i quis iudaice prau
 tati. **S**imilit̄ si m̄inomū strahat. **V**n̄ coniugiu eis mutuo
 inf̄d̄r rōe disparis cult?. exo. xxxij. **D**eut. vii. et i ca
 no. vbi sup. c. iudeoz et. c. caue xp̄iane gētiji aut iudō

vñ s̄ p̄ona excoꝝat
 d̄z s̄ i. s̄ i. q̄z

an sit lata p̄na

qd̄ absoluit rui
 r̄p̄ciat q̄z

qd̄ p̄i d̄at. A

Quare speli hinc incedat

Filiā tuā tradere. ac. sic dicit ter. si q̄s iudaice prauita
ti diuigali societati iūgit: siue xp̄iana iudeo: siue iudea
xp̄iano mulier carnali consortio misceat. q̄cūq; eoz tātū
nephas admisisse agnoscit a xp̄iano cetū atq; om̄one a
a om̄one eccl̄ie p̄tin? se segreget. Et ad uitādū illud nep
phas declarat eccl̄ia in scilio generali. vt habet in. c. i
nōnullis p̄uinc̄is. q̄ om̄es i. dei vtriusq; sex? in oī xp̄i
anoz p̄uitia a oī t̄re q̄litate habit? publice a p̄sonis fi
delibz distinguat. q̄ est vt talia signa deferūt: ex q̄bz a
fidelibz notorie agnoscant. dicit ter. qz illa dra in ha
bitu nō habet. inde stingit int̄dū. q̄ per errore xp̄ia
ni iudoz seu sarracoz a iudei seu sarracem xp̄ianoz
mulieribz admiscant. ne ergo taz dānate om̄itōis ex
cellus: p̄ velamē erroris: h̄mōi exulatōis possint habe
re diffugiū. Statutum? tales vtriusq; sex? ac. Et illud sta
tutū inuouatū est / in vltima sinodo p̄uinc̄iali magūti
na. p̄sidente cardinali ad vineula. dño nicolao de cusa.
a penis grauibz vallatū: etiā in multis locis practica
tū. qz nephas de p̄uitio carnis int̄ iudeos a xp̄ianos /
minū serbuit. sicut ergo nouit? a p̄fello. meretriz a
matrona. masculi a femis p̄ vestes a crines. liberi a h
uo per pilleum. dicit glosa. distinguuntur ita iudei a
xp̄iani patētē habebūt in habitu distinctōez. sicut a lex
ordinauit de fimbrijs a angulis palleoz per moysen
nume. xv. Inde a dñm. samaritana dñm nouit. jo. iij. 102
a loq̄la a veste fore d̄ secta a genere iudeoz.

Quartū autē mētū Iudei nō p̄mittūt nouas eri
gere sinagogas. sic scribit gre. ian. ep̄o. vt di
cit. c. iudei d̄ ciuitate. de iudeis. sicut legal̄ dif
finitō iudeos nouas nō patit̄ erigere sinagogas. ita
eos sine inq̄tudinē vates h̄ere p̄mittit. Sic ibidē dicit al
lex. iij. i. c. s̄luluit. iudeos d̄ nouo d̄struere sinagogas
vbi nō habuerūt / pati n̄ debes. vtz si atiq; corruerūt
v̄l ruinā mināt̄ vt eos reedificent potest equanimit̄

tollerari. nō aut vt eas exaltēt: aut ampliores: aut p̄ti
osiores fatiāt: q̄z antea fuisse noscūt: qui vtiq; p mag
no debēt hoc haberi: q̄ in veteribz sinagogis a suis ob
seruātis tollerant. glo. dicit q̄ cōstāt in ipator cōtu
lit libtate; ecclesi s. a iudeos seruituti s̄bicit. Postea
vero julian⁹ ipator a apostota dedit licētiā nouas con
struere sinagogas. vt dicūt cronice.

Quintū auslamētū. Iudei nō pmittunt in die
pascues fenestras a ostia sua apire. dicit ale
xan. iij. c. q; sup h̄is. extra de iudeis. genera
liter inf̄dicat / vt iudei ostia vel fenestras in die pasce
ues aptas nō habeāt: sed clausas teneāt tota die. eo q̄
tūc cōsueuerūt detidere xp̄ianos in otumeliā creato
ris. lex dicit / cum eim̄ fidē nr̄am otempnant: nec ritus
suos eis permitim⁹. ymmo illo die: nec in diebz lamēta
tōnu; / a domice passiomis. null⁹ iude⁹ vtriusq; sex
us p̄sumat in publico apparere. sic dicit in. c. in nōnul
lis allegato. In diebz aut lamētatois / a doice passio
nis in publicū m̄ime p̄deant. eo q̄ rōnulli talibz diebz
sicut accepim⁹: a ornat⁹ nō erubescāt incedere: ac xp̄i
anis q̄ sac̄tissime passiomis memoriā exhibētes lamētatio
nis signa p̄tendūt: illudere rō formidāt. Et sic reddūt
nobis p̄ gr̄a otumeliā a cōtēptū. Illud autē distriētis
sime in̄hibem⁹: ne in otumeliā creatoris p̄sire p̄sumāt
Et qm̄ dissimulare nō sbem⁹ illi⁹ obprobriū q̄ p̄bra no
stra deleuit. p̄cipim⁹ p̄suptores hm̄oi / p̄ p̄ncipes secu
lares cōdigne a i aduerhomis adiectione opesci: ne cru
cifigū p̄ nob̄ al quaten⁹ blasphemare p̄sumāt. Glo. q̄
pena pecuniaria vel alia odigna veniūt p̄mēdi: iuxta
arbitriū iudicis: cū sp̄ūalē penā n̄ aduertit: nec directe
illa p̄iri pōt / cū sit extra ecciāz a n̄ nob̄ s̄ his q̄ foris
sūt: dicit pau. q̄ glo. i. c. p̄ miserabile: extra s̄ vsur̄ ex
pōit vno mō. q̄ n̄ ad nos iāntū deū offēdūt s̄ sec̄iāq̄n
tū hoiez. sedo mō itelligit̄ s̄ directa coher̄de quā in

eos n̄ exercem? : secus de indirec̄ta : que patebit in aui
sānto sequenti .

Sextū . iudei teneāt solvere decias p̄diales et oēs
cēsus ac p̄statōes ac oblatōes reales q̄s xp̄iani p̄
p̄p̄ possidētes solvere tenebāt . p̄ illo ē aller . iij . i . c . 8
fris . ex 8 decis . ibi mariliē . epo r̄ndit . vt 8 fris q̄s
iudei colūt : eos ad decias p̄diales p̄soluēdas cū oī di-
scretōe opellat . aut ad renūciādū penit? possessiones .
ne forte occasione illa eccie valeāt suo iure fraudari . ad
dit glo . qz is ad q̄z spectat fructuū p̄ceptō s̄bire cōpel-
lit fructuū onera . p̄sonales aut decias nō soluūt : qz n̄
sūt 8 corpore ecclesie . Volētes igit in hac parte p̄spi-
cere xp̄ianis ne a iudeis iamit ḡuet̄ . Simodali decreto
statuīt vt si dec̄o quocūq; p̄textu iud̄i a xp̄ianis ḡues
imoderatas ve vsuras extors̄erit xp̄ianoz eis p̄cipiū
s̄btrahat̄ . donec eis 8 imodato grauaie satisfecerit
opetēt . vñ xp̄iani si op? fuerit opellāt ab eoz om̄er-
cijs abstinere . p̄ncipibz aut iūgim? vt p̄p̄ h̄ n̄ sint xp̄i-
anis ifesti s̄ poti? a tāto grauaie studeāt cohibere iud̄
os . Hac eadē pena iudeos d̄cernim? opellēdos ad sa-
tisfaciēdū ecclesijs p̄ decis et oblatōibz debitis : q̄s a xp̄i-
anis 8 domibz et possessionibz alijs p̄cipere vsucuerāt
aūq; ad iud̄os quocūq; titulo deuēssēt : vt sic eccie cō-
seruet̄ indēpnes : qz res dicit glo . trāsit cū suo onere . sic
et . c . post miserabilē . extra de vsuris . urban? f̄ti? . iude-
os ad remittēdas xp̄ianis vsuras p̄ p̄ncipes et potesta-
tes cōpelli p̄cipim? seculares . et donec eis remiserit ab
vniuersis xp̄ifidelibz tā in mercemonijs q̄z in alijs per
excoicatiois h̄iam eis iubemus om̄nem omnimodam
denegare . Et innuit ibi glosa . qz licet iudei legibus
principum in temporalibz subiciuntur : sicut tamen ip-
si p̄tegāt̄ ab eccia si ad eā veniunt . ita et ecclesia etiam
protegit alios cōtra eos et punit eos pena corporali .

nō tñ pcedit in eis vsq; ad vindictā sāguis. etiaz p̄t
 delictū efficit. S̄ foro ecclesiastico. dicit. e. nouit. extra
 S̄ iud. sic iudei q̄ vsuras acciperēt a xp̄iaīs illas restitue
 opellāt. dicit. e. p̄ miserabilez. a. e. q̄nto supra alle.
Vmcēti? narrat grauamē in regno frātie supra modū
 iudeoz p̄ vsuras: vt certos nobiles a ignobiles i suis
 doibz q̄h captiuos detinebāt vasa sac̄ eis impignorata
 tā vilis tractabāt: vt S̄ calicibz eoz pueri inoffabāt a
 bibebāt. **C**rucē a libz euāgelioz auro a gēmis deor
 natū cū alijs vasis sacris ad locavbi vētrē purgāt q̄dā
 uilissime picit. q̄ a motu regis plures icinerari iussit
 nec mot? minis nec p̄ciibz a eos de suo regno expulit
 a sinagogas eoz d̄scere fecit. vt ubi xp̄s blasphemā
 fuit passus ibidē a suo populo laudaretur.

Optimū de exactōibz iudeoz beati thome ad du
 cillā lothringie. q̄zuis vt iura dicūt. iudei merito
 culpe sue sint perpetue futuri addicti: a sic eoz res / e
 raz dñi possūt accipere tāq; sua. h̄ tñ moderamē sua
 to: vt necessaria s̄b̄dia uite eis nullaten? s̄trahāt. qz
 tñ oportz nos honeste ābulare: etiā ad eos q̄ foris sūt
 ne nom̄ om̄i blasphemet. **E**t apo. monz fideles suo ex
 ep̄lo vt sine offēhione sint iudeis a gētilibz a eccie dei.
 tūc h̄ suādū iudē vt etiā iura d̄stimmāt: vt i exactōibz
 q̄s facere d̄sueuerūt nullaten? pl?guēt: h̄ ad d̄suetā cogi
 p̄nt. qz ea q̄ s̄olica sūt maḡ solēt aios pturbare. **S**ic ad
 mittit d̄suetudinē āncelloz posse i illo suari: etiā si iudei
 nihil habeāt nisi p̄ prauitatē vsure extorta. **D**e idēbite
 aut exactis aut extortis: cū sint vsure q̄bz licite iudei n̄
 poterunt vi: sic nec aliq̄ nō veri possessores. si tñ latēt p̄
 lone a q̄bz p̄ vsuras extorserūt: tūc illa debēt sedz oei
 liū dioceham: a alioz p̄s̄oz querti in pios vsus vl i
 d̄ne; utilitatē fre si necessitas imminet vel communis
 exposcat utilitas irrogari. **S**ic nō obstāte q̄ iudei non

habeāt nisi vsuras. si deliquit eoz excessus veniūt etē
az pecuniarie puniēdi: et pnt pena pecuniaria puniri.
ne ex sua iniquitate comodū reportēt. immo maiore pe
na puniēdū ē iudez vl q̄libz aliis vsurariis q̄z alii i simili
casu: qm̄ pecunia q̄ ei auferat / min⁹ agnoscat ad eū p
tinere. immo pōt addi alia pena: ne h̄ iudat sufficere
ad penā: q̄ pecuniā alijs debitā possidere apli⁹ n̄ pmit
tūt. pecunia tñ pene noie ab eis ablata retineri n̄ pōt. si
cut nec exactōes cū nihil habeāt nisi vsuras h̄ veniūt re
stituēdi ill: q̄bz iudei tenebāt restituere. q̄ si latēt tūc
d̄ eis agat sicut p̄ dictū ē. Sic et dedit ab eis posse
encemia vl munera recipi: n̄ ad ibursādū / h̄ ad restituē
dū veris possessoribz vl ad pios vsus. et si p̄ncipes t̄
raz ex h̄ dānicat̄ in multis. q̄ d̄ pecūijs vsurariis n̄
pnt recipere exactōes Dicit doctoz scūs. h̄ dānū sibi i
putēt: eo q̄ puenit eoz negligētia. vñ si iudeos cōpel
lerēt ad laborādū: vt in ytaliam fit et ad lucrādū p̄a / sic
gaudeāt de eoz bonis sicut d̄ bonis alioz licite. iam
aut pmittūt eos otari et de sol vsuris ditari: et sic seip
sos d̄fraudāt in suis debitis etiā redditibz et cētibz ac
si pmitterēt suos subditos ex solo latrocinio vel furto
vivere. tūc tenēt restituere q̄cqd̄ ab eis erigeret. Sz
de p̄tio laboris: an liceat quē recipe h̄ a iudeis vsura
riis. R̄ndit Willh. si iudez hēt aliqd̄ aliud q̄z vsuras pōt
accipi ab eo. si vō nihil habz p̄t vsuras. tūc aut recipi
ens tractat d̄ dāno suo uitādo: sic accipiēdo n̄ peccat.
sicut dānicat̄ a fure vl raptore / n̄ peccat si sua dāna
recupat. etiā si n̄ habarēt nisi furta: dūmō tñ i sp̄e n̄ re
cipit res alienas Vincē. li. xxx. speculi h̄istorial. c. liij
tpe philippi fuit qdā comitilla in regno frātie q̄ mune
ribz corrupta tradidit iudeis qdā xp̄ianū cui falsū i
ponebāt furtū et homicidiuz: hūc moti antiquo odio
more xp̄i: ligatis in t̄go manibz et sp̄inis coronatū per
totā illā trahētes. tandē patibulo suspenderūt. quod

audiens rex. lxxviii. et plures obui iussit.

Octauū ausamētū. nullū xpianū siue xpiana neq; p
fuitō neq; p q̄cūq; cā alia s̄b ex cōicatiois pena cū
iudeis habitare p̄sumat. p̄z ociliū latranēse s̄b alex. iij.
Et ponit̄ extra d̄ iud. i. c. iudei. vbi dicit̄ rex. iudei siue
sarraceni: neq; s̄b alēdoꝝ puerōꝝ suoꝝ obtēptu: nec
p fuitō / v̄l alia q̄libz cā / xpiana mācipia in doibz suis
habeāt v̄l p̄mittāt̄ habere. Et poit̄ ibi glo. q̄ d̄ his q̄
foris sūt n̄ iudicat̄ eccia vt penā spūalē ifligat nisi mō
dicto In casibz etis t̄n iudicat̄ d̄ eis. ptū q̄ repellit iu
deos a d̄nioe xpianōꝝ. ptū repellit eos a legit̄tis arti
bz. ptū etiā ab officijs publicis. sic ne emanent mancipia
xpiana. nec erigūt sinagogas. nec exēat̄ diebz lamēta
tōuz. q̄ soluāt decias. ne circūcidant xpiana mancipia
nec ex testam̄to xpiani aliqd̄ capiāt. ista oīa opōit̄ glo
Addit̄ rex. ex cōicēt̄ aut̄ sez xpiani. q̄ cū ipis p̄supserit̄
habitare. Si q̄ p̄fea deo inspirate ad fidē se ouerterit
xpianā: a possessiombz suis nullatē excludant̄. cū me
lioris ōdcōis ad fidē ouersos eē oporteat q̄z anq̄z fidē
susceperāt et sic habeant̄. glo. nisi fuerint d̄ vsuris q̄s
tenēt̄ v̄dere et restituere pecūiaz. addit̄ rex. si aut̄ se
c̄fuerit factū p̄ncipibz seu potestatibz eorū dē locoꝝ
mūgim̄ s̄b pena ex cōicatiois. vt po: touz hereditatis
sue et bonōꝝ suoꝝ ex itegro ei fatiūt exhiberi. dicit̄ glo
s̄ argum̄tū: q̄ eccia pōt iudicē secularē spellere ad faci
endū iustitiā maxime rōe fidē etiā in quocūq; casu vbi ne
gligēs ē facere iustitiā. Et sup̄ v̄bo integro dicit̄ glo.
p̄f suos q̄ eos p̄uenerit in fide quos nō recuperabūt.
Pro illo etiam ausamēto octauo est. c. ad h. eodē ti.
vbi idēz dicit̄ alex. omnibz xpianis q̄ sūt in iuril dictō
ne vestra pemit̄ interdicitis. et si necesse fuerit distri
ctōe et spellatis: ne iudoꝝ fuitio se assidue p̄ aliq̄ mer
cede exponāt q̄ etiā obst̄cibz et nuf̄cibz eoz p̄hibere

*ad sollicitudinem
hanc sic spectand*

*Quid dicitur iudicis
mō f̄ p̄ccis sunt*

*Pro respōd̄ q̄ d̄ d̄no
aspiciend̄ bz q̄d n̄*

ad d. 10. c. 1. de iur. iud.

curetis / ne infātes iudoz in eoz doibz nufre psumāt
qm̄ iudeoz mores et nri in nullo recordāt et ipfi defaci
li ob otinuā duerfatōez et alliduā familiaritatē ad suaz
supstitōez et pfidiā simpliciū aios iclmarēt / in rure et
extra eoz dom⁹ fieri pnt eis hūtia inuit glo. a. c. ml
toz. c. ti. pōt tñ xpian⁹ habere vl̄ emere hūi iudeū: q̄
etiā si baptisat⁹ manz hūi: h̄ tūc dñs possit eū maūmitte
re ablato p̄tio vl̄ ex pietate. Pro illo ē innoc. iij. extra
de iude. c. an iudōs. vbi d̄r. hūi pies xpiana iudeos re
cipit / quos p̄a culpa p̄petue s̄m̄isit hūituti et sustinz co
habitātōez. i. grati tñ nob eē n̄ debēt / vt reddāt xpia
nis p̄ grā otūchiā. et illā mercedē q̄z mus pere h̄pēs nu
trici i gremio et ignis in sinu suo hospiti. accepit dicit
papa q̄ cū nutrices capiūt venerabile sac̄z i die pasce
q̄ p̄ tridū aūq̄z pueros lactēt lac p̄ effūdūt i lat̄nā.
alia et detestalia otra fidē omittūt / iō fidelibz ē verediū
q̄ dñā icurrūt indignatōez / cū talia in ofuſionē fidei
ab eis paciūt et phibet nufces et familiaz eoz sub pe
na excoicātōis etiāz ex vtraq̄ parte.

B Onū. null⁹ iude⁹ mācipiū xpianū emere psumat
q̄ si fecerit nullo p̄tio dato i libtatē eripit xpian⁹
Pro illo ē ḡgo. et assumit canō. i. c. mācipia. liij. dis.
mācipia xpiana. q̄cūq̄ iudeū opalle patuerit ad libta
tē iurta legū p̄cepta / sine oī abiguitate perducite ne q̄
absit religio xpiana iudeis s̄biecta polluat. Vñ fami
lia aut hūis iudeoz pōt ista dari distictō. qz hūi iudei
aut ē vnaicul⁹ / sc̄z s̄ illi⁹ ancilla nat⁹: aut ēptici⁹. si ver
nacul⁹ et velit fieri xpian⁹ statiz eripit i libtatē / nullo
p̄tio dato. dicit lex et gre. di. li. ij. c. fr̄mitatē vr̄az opoz
t̄z eē sollicitaz. h̄ s̄ iudoz hūitio sc̄z hūis iudoz. n̄ solū
iude⁹ h̄ et q̄l q̄z paganoz fieri voluerit xpian⁹. p̄ q̄z
volūtas ei⁹ fuerit patefacta: ne habēt s̄b quolibz inge
mōvl argumēto cupiā iudoz venūdādi facultas sit. h̄
is q̄ ad xpianam duerti fidē s̄hidrat defēhōne n̄ra in

libertatez moꝝ oibz v̄dicet̄. h̄ñ v̄o quos h̄mōi oportz
 suos amittere. ne forte vtilitates suas irrōnabilit̄ exi-
 stimēt impediri / sollicita nos h̄ uenit d̄s̄atōe suare:
 vt si paganos quos mercemonij cā de extraneis fimbz
 emerūt / infra tres mēses / dū ēptoz cui v̄diti fuerit nō
 iuenit̄ fugere ad ecciaz forte cōtigerit et velle se dixerit
 fieri xp̄ianū. v̄l etiā extra ecciaz h̄ac talē volūtatez
 pdidit̄ ptū ibi eoz a xp̄iano ēptore p̄cipiāt. Si aut̄
 p̄ p̄finitos tres m̄ses q̄ q̄z h̄mōi suoꝝ iudoꝝ velle su-
 uz dixerit / et fieri voluerit xp̄iaꝝ nec aliq̄s eū postmōm
 emerit: nec d̄ns q̄libz occasiois sp̄e h̄uc audat venūda-
 re: s̄ ad libertatez p̄culdubio p̄mia p̄ducat̄ qz h̄uc n̄ ad v̄-
 dēdū s̄ ad sibi h̄uēdū d̄r opalle. Si sc̄dz sc̄z si h̄uꝝ ē ep̄-
 ticiꝝ. h̄ ē dupl̄. aut iā erat xp̄iaꝝ dū ēpt̄ fuit aut paga-
 nꝝ. si xp̄iaꝝ tūc idistit̄e in libertate eripit̄ nullo p̄tō dato
 ex ausam̄to: qz xp̄iani cōm̄ert. ū / ē iudo penit̄ m̄ d̄ictū
 c. mācipia. Si r̄ hui hereticoꝝ ip̄une p̄nt d̄nos reliq̄re
 et ad ecclesiā cōfugere. Si aut̄ sit ep̄t̄ dū erat paganꝝ
 Aut emebat̄ cā fuitij: aut cā cōm̄ertij. si p̄mū et vult ef-
 fici xp̄ianꝝ lib̄ efficit̄ in p̄tō. vt die. tex. sup̄ in. c. fr̄m̄i-
 tate. si sc̄dz sc̄z cā cōm̄ertij. aut v̄dēdi alteri emerit: et n̄
 exp̄posuit eū venalē infra tres mēses et n̄ stetit p̄ eū quo-
 minꝝ v̄dēdz et ipse vult fieri xp̄iaꝝ infra id tēp̄ v̄l etiā
 p̄: libabit̄ dato p̄tō. xij. solidoz ab aliquo xp̄iano vt
 i. c. fr̄mitate. et extra d̄ iud. c. j. vbi d̄r. p̄nti oculio s̄xi
 mꝝ: vt nullū xp̄ianū mācipiū iudo h̄uiat / s̄ datis p̄ quo-
 libz bono mancipio. xij. solid. ipsū quicunqz cristiano-
 rum seu ad in genuitatem seu ad h̄uitium licentiam ha-
 beat redimendi. **E**t si cristianus fieri desiderat et nō
 permittitur idem fiat quia neph̄as est quē cristꝝ rede-
 mit blasphemum cristi in seruitutis vincul̄ detineri. sic
 et greg. papa. dicit. c. n̄. ibidē sc̄z multoz qz nulli iu-
 deo liceat cristianū mācipiū in suo dominio retinere.

si si q apd eos iueniunt libtas eis seruet. Qui vero q in
possessioibz eoz sunt / licz legu districtoe sint liberi. tñ
qz colēdis tris eoz diuti? adheferūt. vtpote cōdeōne
loci debētes ad colēda rura remaneāt vsuctas pēsiōes
pdiētis iuris pbētes. **Cū**sta q de colomis a origena
rijs picipiūt pagāt / a nihil eis extra h oneris indicat
qd si qd qz iudeoz aliquē de hñs vel ad aliū trāssere
locuz. vel ad aliud obseqū re: inere voluerit: ipse sibi im
putet / q ius colonariū a ius dñi sibi iuris seueritate dā
nauit. glosā uide / illa expōit tñmōs quā ituitu breui
tatis trāseo. a volūt plures q denarij isti erūt aurei. a
lij q erūt solidi vsualis monete illi? loci. **Sic** etñ dñs cū
nolētē circūciderz aut alteri? sekte sigculū ipmerz tunc
etiā ppter iuriā corpis sine p̄tio liberat. **Dicit** scilicet to
litanū vt habet i cano. di. liij. c. nulla offitia. **Sic** a
redēpt? fu? restituet p̄tia emēti. a si nō habz qrat mē
dicādo / vel seruiat ei tñ / q seruitiū opēset cū p̄tio: nisi
causa pietatis empt? fuerit. tūc nō tenet aliqd redde
re vel seruire. qz qd pietate dat phibz ius ne repetat
ymmo dedisse p̄sumit: nisi strariū fuit pbatū a pte
stat? **Sic** etñ null? emptor apparz / nihilomin? erit liber
a ostiatz qrat p̄ti i aut opas prestat. a si plures sint q
emere curāt. **Q**pus loci magis ydoncū alegat. **Si** aut
dñs infra tres mēses nō expoluit eū venalem. postea si
vult fieri xpian? liberabit sine p̄tio. qz p̄sumit q ad
seruēdū emerit dicit. c. fratmitatē in fine.

QEcimū. **N**ullū offit ū publicū a xpianis omittū
tur alicui iudo ne habeat in xpianos occasiōē
seruēdi. patet ex scilio tolitano q̄rto. a ponit
in cano. liij. di. c. nulla offitia publica iudeis inuigat.
p que eis occasiō tribuat penā xpianis inferre. si qui
xpiani ab eis in iudaismo ritu sunt maculati. vlt etiā cir
cūcisi n̄ reddito p̄tio ad libtatē a religionē redeāt xpia
anā. h̄ patuit sup d suo epto **S**ilit ponit d mēt? eiu? d

cōcilij. xvij. q. ij. c. Constituit factū de iud. ut iudei: aut
 hñ q̄ ex iudeis sūt se3 facie officia publica nullaten3 ap
 petāt q̄ s̄ hac occasione xpianis iniuriā faciūt. iō iudi
 ces seculares et ecclesiastici talia eis agere nō pmittāt.
 si q̄s aut talia pmiserit velut in sacrilegū ex cōicatio p̄
 ferat̄ et is q̄ s̄brexit / se3 iude3 publicis cedib3 depute
 tur. se3 pena corporali. tpali. aut pecuniaria. Idē habe
 tur extra d iud. c. Cū sit nimis absurdū: vt blasphemus
 xp̄i in xpianos vim potestatis exerceat qd sup h̄ toli
 tanū de iud. statuit: nos p̄ trāsgressoz audaciā in hos
 generali deilio inouam3 phibētes ne iudei publicis of
 ficijs p̄ferāt. qm̄ s̄b tali p̄textu xpianis plurimū sūt in
 festi. si q̄s aut eis officiū tale omiserit: p̄ puiciale deiliū
 qd singul' ānis p̄cipim3 celebrare / monitōe p̄missa di
 strictōe q̄ ouerit opescat̄. Offitiali vō hmōi tādū xpia
 noz om̄io in cōmertijs et alijs denegēt. donec in v̄sus
 pauperū xpianoz sed3 p̄uidētā diocisani ep̄i ouerta
 tur. q̄cqd̄ fuit a xpianis adept3 occasione officij sic sus
 cepti. et officiū cū pudore dimittat / qd irreuerēt assū
 sit. hoc idēz extēdīm3. cōcludit tex. ad paganos. p̄ illo
 est. c. ex sp̄iali etiā qd admittit si forte reddit3 rex. ibi
 dicit portagalie iudeis v̄didit v̄l paganis: cristianū
 tūc d̄putz officiale n̄ suspectū p̄ quē iudei siue sarraceni
 siue xpianoz iniuria iura regalia d̄seōnt. glo. dicit. sic
 ioseph fuit disp̄sator dom3 pharaōis. d̄ quo gen. xlv
 et xxij. q. ij. q̄ ayt. sic regularit̄ iudeis d̄mittere publi
 cū officiū d̄r sedm̄ iura sacrilegiū.

Xij. null3 xpian3 aliqd̄ reliq̄t i testam̄to alicui iudo idēz
 d̄ pagano et heretico. pat3 ex deilio affricāo. q̄ por̄ ex
 d̄ here. c. si q̄s ep̄s h̄edes instituit ex̄neos se3 hereticos
 a d̄lāgnitate sua aut pagāos p̄tulerit itestato saltē p̄
 morte / ei anathēa dicat̄: at3 nom̄ e3 it̄ dei sacerdotes n̄
 lomō recitet̄. et seq̄. tex. extēdit ad alios clericos idēz
 r̄ōez dat glo. qz tales vt sic n̄ sūt aīci aut cor. sāguinei

in h. e. d. i. c. i. m. i. n. i. s. x. d. e.
p. m. i. n. i. s. p. q. u. e. s. t. i. o. n. e. s.

nri dr deuf .xij. c. si frater tuus et amicus tuus: et uxor que
in sinu tuo dormit deprouare vel dampnare voluerit veri
tate sit manus tua super eos / et effundes sanguinem malitie ip
sorum. qz dicit ierom. ad riparium et assumit canon. xxxij.
q. viij. legi. non est crudelitas crimina pro deo punire / sed
pietas Et exemplificat de finees nume. xxxv. de helia. iij.
Re. j. de petro cor. auama. act. v. et paulo act. xij. sic
glo. dicit. qd idem est de oibz que catholici non sunt. et non di
stinguit de morte et uita: sic qd nihil a nob capere possunt
nec debent. De illo late canon. xxxij. q. ij. c. sane a contra
rio sensu. ubi late auctoritatibus declarat qd pro morte non
est abstinendum ab electis eorum / quibus in uita dimicauimus. Wil
hel. dicit istud intelligendum. ut etiam inuit glo. nisi legauerit
ad succurrendum eius extreme necessitati. sic regulariter
prohibite sunt iudeis successiones personales christianorum.

Quoddecimum Iudei non sunt admittendi ad legitimos
actus. qz dicit canon. ij. q. viij. i. c. alieni erroris
infames omnes esse censentur: quod sua fide aut christiana le
ge peruaricant: aut applica vel regulari libere postponunt
auctoritate. Sic nullus iudeus contra christianum presumat testi
monium prohibere. sed contra christianorum testimonium contra se o
portet admittere. patz ex concilio latranensi qd ponit ex
tra de testibus. c. iudei ubi dicit textus. Testimonium que christi
anorum aduersus iudeos in oibz causis / cum illi aduersus
christianos testibus suis uti presumant recipiendum esse censentur.
et anathemate decernimus feriendos quicumque iudeos vo
luerit in hac parte proferre. cum eos christianis subiacere oport
teat. et ab eis pro sola humanitate foueri. dicit glo. de iure
nullus infidelis contra fidelem debet admitti in testimonium De
illo late canon. ij. q. viij. c. si hereticus. et c. non potest.
dicit textus. non potest erga homines esse fidelis: qui deo
extitit infidelis. declarat de iudeis et alijs infidelibus
Sic leges admittunt iudeis / qd agere possunt. et ire
conueniunt apud iudices nostros: non apud seniores eorum.

Arbitrari etiam possunt eligere iudeum cuius sceleratam exequetur
 ordinari? Sic nec in sabbatis eorum non debent trahi ad
 iudicium / nec ipsi alios trahere habent. sic nec turbari in
 alijs suis festiuitatibus. nec eorum sepulcra debent effodi /
 propterea pecunie. Pro illo est clemens. iij. Extra de iud.
 m. c. sicut iudei. ubi dicit tex. Statuimus ut nullus iustus
 vel nolentes iudeos ad baptismum venire compellat. si quis
 autem ad christianos causa fidei defugerit. postquam voluntas ei
 us fuerit patefacta / christianus absque calumpnia efficiatur. quod
 ipse christi fidei habere non creditur quod ad christianorum baptil-
 ma non spontaneus sed iustus cogitur peruenire. Nullus
 etiam christianus eorum quolibet sine iudicio terrene potestatis
 vel occidere vel vulnerare vel suas pecunias eis auferre
 re presumat: aut bonas quas habentur habuerunt consuetudi-
 nes immutare: presertim in festiuitatum suarum celebratioe
 quibus quibus fustibus vel lapidibus eos perturbet nullatenus
 neque aliquis ab eis coacta seruitia exigat nisi que ipsi tem-
 pore preterito facere consueuerunt. Adhuc malorum
 hominum prauitati et auaritie obuiantes decernimus.
 ut nemo cimiterium iudeorum mutulare / aut inuadere
 audeat. siue obtentu pecunie corpora humata effode-
 re. Si quis autem huiusmodi decreti tenore cognito / quod
 absit contrarie presumpserit: honoris et officij sui periculum
 patietur: aut excoicationis sceleratam peccatam nisi presumpcionem suam
 dignam satisfactione correperit. Dicit glo. bonas consuetudines
 seculorum et malorum que non possunt immutari ut si studuerit christianis ne pre-
 dentur signa lamentationis aut eorum ymagines aut festa aut
 que precepit in otumelia creatoris. aut ut lex dicit anuati
 similitam speciem crucis extruat. dicit vincens. in speculo li. xxx
 c. xxxv. quod tempore philippi regis francorum seculo anno. m. c. lxxxij
 quod iudei omni anno in ebdoda penosa iuuenti sunt in obproprium
 christianorum in fossis francis latentes unum christianum occidere.
 sic sac. rich. c. eorum regesit pish in ecclesia sancti inoceanij
 ab eis fuit cruce affixus et affectus martir.

Dedecimū auisamētū sequit̄ ex decretali clemē
tis. q̄ ponit̄ in. xij. auisamēto. et est Iudei nō
debēt iūti cōpelli ad baptismū : qz null⁹ debz simplicit̄
opelli ad fidē eo qz fides ex necessitate eē nō debz. vñ
si absolute et simplicit̄ opellerēt / nō recipiūt caracterē
s̄ si odcōnalit̄ opellāt recipiūt bñ caracterē. Et opellē
di sūt vt fidē sic susceptā obhuāt ne nomē dñi blasphemē
met̄. Dicit scilicet tolitānū. iij. Et ponit̄. xlv. di. de iu
deis aut̄ p̄cepit s̄cta sinod⁹ nemi deinceps ad credē
dū vim iferre. Cui em̄ vult de⁹ miseret̄ / et quē vult in
durat nō em̄ tales iūti saluādi sūt / s̄ volētes vt itegra
sit forma iustitie Sicut em̄ hō p̄p̄ arbitrii volūtate pe
riit. sic vocāte se grā dei p̄p̄a mētis ouerhōne q̄sqz credē
do saluat̄. ergo nō ui s̄ liberi arbitrii volūtate et fact̄
tate vt ouertāt suadēdi sūt nō poti⁹ opellēdi. Qui aut̄ iā
p̄dez ad xp̄ianitatē coacti. scz dicit glo. coactōe odcō
nali nō absoluta / sicut factū est t̄pibz religiosissimi p̄nci
pis Sisebuti. qz iā ostat eos sacmētis diuinis associa
tos / et baptismi grāz suscepisse / crismate vnctos esse et
corpis dñi eē p̄cipēs. oportz etiā vt fidē quā vi vl̄ ne
cessitate suscipiūt tenere cogāt̄ / ne nomē dñi blasphemē
met̄. et fides quā susceperit uel et otemptibilis habeat̄
Idē assumit alexan. xxxix. Et ponit̄ extra de baptis.
et eius effectu. vbi tex. et glo. ponūt o sensū aut volū
tatē odcōnalē coactaz / quō sit volūtās. et qz illa nō ipe
dit sac̄z baptismi: sicut nec sacramētū ordi: scē⁹ s̄ ab
soluta coactōne. Et addit de dormiētibz et amētibz. si
p̄usquā amētia incurrerēt / aut dormierint in cōtradi
ctōne persteterant : quia in eis intelligitur otradicti
ōnis p̄positum perdurare. si fuerint sic immerfi / caracte
rem non suscipiunt sacramenti. Secus autem si prius
cathecumini extitissent / et habuissent p̄positum bap
tismi. vnde tales in necessitatis articulo o sicut eccle
sia baptizare. Tūc enim caracterē sacmētalis imprimit

operatio. cū obicē nouitatis strarie nō iuenit obli stētē
 Et ista coactio odcōalis fit per minas. per vbera. per
 ablatōez rez. aut graues labores: exartōez grauiorē: i
 pncipio locatōis psecutōnez et hmōi. Concedit etiam
 Wilschl. q̄ etiam interdum possunt trahi pmissis et mu-
 neribz. non q̄ liceat aliqd dare p fide suscipienda. s̄ si
 aliquis infidelis timeret paupertatem si baptisaretur.
 Illud obstaculū posset tolli ab eo qui sciret eiꝝ ppositū
 non tamen ex pacto / aut ppter fidem recipiendam. sed
 ex beniuolentia aut liberalitate: vt sic eum facilius con-
 uertere possit. dicit tamen rich. si tamen ille qui sic du-
 cit aut cohīt non oSENTit interiꝝ: q̄ aliqd fiat in eo nisi
 sola lotio exterior non intēdēs: nec in genere. nec i spe-
 tie / nec in actū: nec in habitu. sed actu reuēs. vt inte-
 rius fiat in eo illud q̄cqd sit qd̄ in illis fit qui simpliciter
 et voluntarie / et in fide ecclesie baptismum recipiunt:
 non credo q̄ caracterem recipit baptismalez. nec actꝝ
 exterior pdest nisi in uirtute actus interioris volunta-
 tis / ad quem cogi non possunt / cum homo manet sem-
 per dominꝝ sui liberi arbitrij. nec p̄sunt tales ecclesie.
 quia plꝝ possunt nocere ecclesie ifideles occulti q̄z ma-
 nifesti. quia s̄ simulatione xpianitatis veros xpianos
 faciliꝝ seducūt et puertūt: vt heu expntia didicit d̄ pli-
 bus peruerhis iudeis baptizatis. per coactōnem enim
 aut penuria aut nequitia / aut alias: qz optant alia con-
 nubia ad actus exteriores baptismi aut xpianitatis
 non redduntur p̄mores ad bonum actum voluntatis
 interiorē: exterioribz actibus concordantem. quia si-
 cut homo naturaliter refugit coactōnem. ita naturali-
 ter fugit vel minꝝ diligit rem ad quam sentit se cogi.
 quia tamen ecclesia p̄sumit talem consensille interiꝝ per
 consensuz in actꝝ exteriores. ideo dicit eum cogendū
 ad fidei xpiani obseruationem.

Tertium quartum auiamentum de iudeis aut sar-
racenis baptisandis. Cum vt dicit concilium a-
gathense. et etiam concilium tolitatum quinu-
que ponuntur in canone. de conse. disti. iij. c. iudei. et
c. pleriq; ipsorum iudeorum perfidia frequenter advo-
mitum redit: et ad pristinum errorem plus post baptil-
mum qz ante xpum blasphemantes: et abhominaciones
de ritu xpianorum exercentes. ideo ecclesia ordinauit
primitus: vt per menses octo. antequam baptisarentur
haberent cum cathecuminis intrare limen ecclesie ad-
missam cathecuminorum. que durat vsq; ad secretam
et audire sermonem. Sed de post. c. ne q absit. Gre-
gorius papa. hoc tempus reduxit ad dies quadragin-
ta. vnd dicit textus. ne q absit longa dilatio retro pos-
sit animos iudeorum reuocare cum fratre nostro epi-
scopo loci illius loquere. vt penitentia idest penitudme
ac abstinētia de preterita conuersatione quadraginta
dieruz indicta ante: et tunc die dominica/ aut si celeberrima
festiuitas occurrit eos omnipotentis dei misericor-
dia protegente baptises. Et dicit richardus circa
quartum sententiaz. disti. iij. penitentia que non est
sacramentum aut contritio formata gratia. sed quedā
attritio informis/ siue displicentia/ aut detestatio pecca-
ti commissi cum proposito abstinendi et recipiendi gra-
tiam baptismalem/ aut effectum baptismi non indicitur
eis ppter sacramenti inefficaciam/ sed ppter baptismi re-
uerentiam: iudeorum recipientium baptismi pbatōem
veteris uite detestationem: et noue uite legitimā incho-
ationem. Et dicit h̄ hodie obseruandū richardus. licz glo-
c. ne q absit dicat nō oportere: vbi cōsuetudo opposita
nō obuiat. Et p illo est rabanus de institōne clericoz
vt dicit canon de conse. dist. iij. in. ca. primum inter-
rogetur paganus aut infidelis. si abrenuntiet dyabolo. et
omnibz dānohis eius operibus. atq; fallacijs cunctis et

sic respuat primum errorem & appropinquat ad verita-
 tem: an possit iuxta apostolū deponere veterem hoīem
 sedm pristinaꝝ conuersationem q̄ corrūpit sedm deside-
 deria erroris: abnegās impietatem & secularia deside-
 ria. Secdo pro illo est Aug. in de p̄nia Et assumit can-
 ibidem in. c. omnis qui iam sue voluntatis arbiter con-
 stitutus est: cum accedit ad sacramentum fidelium scz
 baptismum: nisi eum peniteat uite veteris. glosa. idest
 peccata que hominem reddunt vetustum: nouam non
 potest inchoare. ab hac addit p̄nia. soli paruuli immu-
 nes sunt: nondum enim possunt vti libero arbitrio.

Tertio pro eodem est Augusti. in epistola quadam
 Et assumit canon in. l. c. Agant homines ante baptil-
 mum penitentiam. idest penitudinez de prioribus pec-
 catis. ita vt baptisentur sicut scriptum est in actibus
 apostolorum. Loquente petro ad iudeos / ac dicente
Agite penitentiam vt baptisetur vnusquisq; vestrum /
in nomine domini nostri ihesu xpi. Et dicit glosa ibi-
 dem. non preceptio sed monitio est. Sic in illis die-
 bus fiet rememoratio uite iudei adulti. & peccata gra-
 uia ei in quibus verisimiliter cadere potuit ad memori-
 am reuocentur: grauitas declaratur: vt ea detestetur.
Eth libet post baptismum in quibus se reum sensit con-
 fitetur cui vult sacerdoti legitimo / non de necessitate
 sed vt maiorem gratiam & informationem de illis et a-
 lijs aut circumstantijs recipiat. quomodo in futurum
 si necē forz vberiꝝ & clariꝝ d ill' ofitet & peniteat **P**re-
 terea in illis diebus informat ecclesiam de conditōne
 sua. si liber. seruus. vxoratus vsurarius. de cuiꝝ infoꝝ-
 matōne / aut qua intentione vult redire ad ecclesiam.
 an paratꝝ sit restituere vsuras. aut dimittere sua omnia
 que habet ab vsura. Et similia iuxta auisamenta prius
 data / & prudentiam informatoris.

Preterea in illis diebus debet instrui in fide incarnationis xpi . vt ad baptismum credulus veniat . **Dicit Raban?** . de inst. clericorum . Et assumit canon de consecra . dist. iij . c . ante baptismum . **A**dducit textus hystoriam Iobis . ij . vbi dominus primo luto & sputo limuit oculos ceci : post misit ad aquas filoe . Sic prius baptisandus debet audire fidem incarnationis cristi . & sic ad baptismum credul? admitti : vt sciat cuius i eo gratie fit particeps : & cui iam debitor fiat deinceps . sic & ordinauit ecclesia vt ibidem dicit textus in concilio branc . ij . q per uiginti dies anteqz quis baptisetur hoc est a medio quadragesime dum super pascha & pētecost . fiebat baptismus debebat fieri instructio symboli . **C**redo in vnum deum patrem &c . ymmo etiaz in die palmarum publice predicetur . vt de illo est . c . ante viginti dies . & . c . symbolum . de consecra . distincti . iij . Sic & precepta decalogi memorantur cum breui expositione . **S**imiliter oratio dominica & salutatio angelica cum alijs si quedam occurrūt catholicis documentis . sic vult augu . in sermone pasce . qui incipit . hodiernus dies . **E**t assumit canon . de conse . di . iij . c . vos autem . **D**icit tex . omnes taz uiros qz mulieres qui filios in baptismo suscepistis admoneo . vt vos cognoscatis fide uisores apd deum extitisse p illis quos uisisti de sacro fonte suscipere . ideo semper eos admonete : vt castitatē custodiāt . iustitiam diligant . caritatem teneant **A**nte omnia symbolum & oronem dominicam . & uohp si tenete . & illis quos eripistis de sacro fonte ostēdite . **E**t in signuz istius licet canon ex mense leonis . in . c . nō plures . eadē di . dicat vn? tm̄ & nō plures debēt puez recipere de baptismo & confirmatōne similiter . & nō idē nisi necessitas vrget . iudei tm̄ adulti cū baptisant plures habēt compadres non pp̄t questum qui sepe ibi

periculose queritur in venerabili sacramento. **N**ec ppter
 responsionem de abrenūciatione sathane & eius pum-
 pis ac illusionibus. similiter de articulis fidei & de no-
 mine baptisandi: que omnia compadres aut comma-
 tres respondent in animam & personam pueti. sed ad-
 tus illa per se debet dicere / etiam scire quid dicit. Sed
 plures dantur vt testes fidei: ne reciduet: vt exorto-
 res & informatores non simboli cum hoc scire tenetur
 ante baptismum / sed aliarum uirtutum. vt dicit textus
 humilitatis castitatis quo ad se: caritatis quo ad proxi-
 mum: & iustitie quo ad deum / se / & proximum. **E**tiam si
 opus fuerit & necessitas exigit: vt sint patres & susten-
 tatores sui spiritualis prolis in sustentatione corporali
 per suam elemosinam. in recommendationem orthodo-
 xę fidei. & honorem sanctę matris ecclesie. ¶ **E**t illa sū-
 uentio pecuniaria si quedam fieri est phas: circa bap-
 tismum adulterum sanior & rationabilior fieret longe
 post baptismum susceptum. dum de baptisati conuer-
 satione melior haberetur informatio. ne vt heu sepe vi-
 sum est. pecunia non gratia pellat ad baptismum reci-
 pientem. & pompa non elemosina gratis larga & pu-
 ra seducit dantem. tacere de q sepe auditum est spiritu-
 ali commertio sacramentorum. inde et exitus malus se-
 pe acta iudicat sinistra precedentia. ¶ **H**ec pro parte
 sunt de mente **Augūstini**. in de baptismo paruulorum.
Et assumit canon. de consecratione distincti. iij. c.
Cum pro paruulis. **A**lij respondent: vt impleatur ex-
 ga eos celebratio sacramenti. valet utiq; ad eorum cō-
 secrationem: quia ipsi per se respondere non possunt.
 aut si pro eo qui respondere potest / alius respondeat /
 alij non itidem valet & adducit illud euangelij **Johis**.
 ix. & parentes coram ceco dicebant etatem habet ip-
 sum audite aut per se loquatur.

Quindecimum auiamentum. Si iudeorum filij
aut filie conuertuntur aut veniunt ad fidem
gaudere debent de paterna successione legitti-
ma. Patet ex concilio latranensi. Et ponit extra de iu-
deis. c. iudici. ij. vbi dicitur. si preterea deo inspirante
ad fidem se conuerterint xpianam a possessionibus suis
nullatenus excludant. Vide latius supra in octauo a-
uiamento. Secundum enim doctores pueri iudeorum
aut infidelium inuitis parentibus non sunt baptisandi.
sed cum ad annos discretōnis peruenerint possunt fi-
dem suscipere etiam inuitis parentibus. Sic dicit wills.
Non licet nutricibus iudeorum pueros baptisare. si
tamen in articulo mortis pueroz h facerēt / non credit
eas peccare. qz tūc desinūt eē possessio parentū: α desi-
nūt eē de eoz cura sic eis parētibus nō fit iniuria. dicit
Ries. sec? aut cū sūt sam. vñ qz diu puuli carēt vsu libe-
ri arbitrij: tūc iure nature sūt qsi parētū possessio: α sub
eoz cura: sic si baptisarent eis inuitis pntibus fierz inui-
ria. Etia eccia nō habet illā vsuetudinez. qz si baptisati
puuli restituerēt parētibus eos de post assuefacerent ad
eoz errores in cōtēptū fidei. Si non restituerēt: veni-
ret sepe periculum: qz ante vel post parentes sepe suos
interficerent paruulos ne baptisarentur. aut si essēt ba-
ptisati modo nulli subueniendum est contra ius / α in
periculum mortis alterius. vult etiam deus qz parenti-
bus manet ius saluum qd habent in corporibus puu-
lorum. alias eorum baptism? magis esset in dehonestā-
tionem sacramenti fidei qz honorem. Et sicut paren-
tes iudei siue baptisati siue non / filios catholicos non
possunt excludere a paterna successione. ita si parētes
baptisati fuerit α pu. ricati eēnt fidē pena pntū nō de-
bz nocere in rebz filioz. p illo est concilium tolitanz
et habet. j. q. iij. c. iudei. vbi dicit ter. iudi baptisati

si postea preuaricantes in christum qualibet pena dampnati extiterint. sed ut heretici a rebus eorum fideles filios excludi non oportet. glosa. de infidelibus filiis nihil constituitur. **C**asus dat text. quia scriptum est **E**zechiel. xviii. filius non portabit iniquitatem patris. et pater non portabit iniquitatem filii. **P**ro eodem est **Aug.** ad bonifatium. **E**t assumit canon. in. c. iam itaque ibidem

Et ne perfidi iudei / aut eorum complices / defensores / fautores / et auxiliares : suam de exorbitantia statutorum ecclesie / aut abrogatione iurium pretendunt frivolum exultationem. placuit pro sigillo auctoritatum et confirmatione addere commissionem de uoti fratris domini **J**ohannis de capistrano : quam habuit circa conuersionem iudeorum. et inuentionem et confirmationem ordinationum ecclesie de iudeis / a domino nicolao papa. iiii. **C**uius tenor est iste.

Nicolaus episcopus seruus seruorum dei : ad perpetuam rei memoriam : super gregem domesticum nobis licet in meritis diuinitus creditum vigilis exercentes speculatoris officium. nunc nouorum editio iurium. nunc antiquorum inuentione : ad ea per que ipsius gregis statum fideliter ac prospere dirigi aspiciunt / libenter intendimus. et que in illius uiguit dispedium ne noxe grauiores exitusque peiores inde procedant de medijs quantis in nobis existit sermone re studemus. **D**udum siquidem ad nostram audientiam deducto : iudeos in omnibus ytalie partibus ac punicis / certis indultis et concessione cis a sede apostolica : ad futuram rei memoriam : vel ab alijs quibuslibet concessis : adeo erronee et peruerso uti. ut hijs que cis gratiose et ad bonum et honestum

Finem et effectum. concessa sunt illi ab utrimque. multaque
sub eo pretextu inhonesta et turpia committunt: ex qui-
bus christiane religionis et puritas fidei non parum ledi-
tur. et mentes catholicorum et christifidelium sepe scandalum
patiuntur. Ob quidem per felicis recordationis Euge-
nium papam quartum / predecessorem nostrum Concessi-
ones. privilegia et indulta huiusmodi iudeis sub qui-
buscunq; dominis / etiam in terris: nobis et romane
ecclesie mediate vel immediate subiectis commoranti-
bus. ut premititur concessa usque ad terminos iuris com-
munis duntaxat operari: nec ulterius aliquo pacto se-
extendi. nec aliam quam ipsius iuris interpretationem
pati / aut recipere extitit declaratum Cum autem sicut
viridica relatione non sine displicentia grandi percepi-
mus: licet a diversis romanis pontificibus predecessori-
bus nostris de iudeis et sarracenis quae plura salubria.
Constitutiones. decretales epistole emanauerunt. pre-
fati tamen iudei et sarraceni / in prefatis italie provin-
tijs et locis commorantes proprijs affectibus / et antique
eorum perfidie incumbentes. dum constitutionum de-
cretorum et decretalium epistolarum huiusmodi sensum legit-
timum ad sua vota non habent. ut illis illudere valeant
adulterium intellectum superadducunt / et veteres ip-
sorum malitiam ac temeritatem in christifideles continu-
are. et iudeorum nequitiam presumptuosius uti non ve-
rentur: in maximum christiane fidei uilipendium. anima-
rum quoque periculum pariter et iacturam. **N**os ut
iudei et sarraceni predicti et illorum fautores impij cri-
stiani: penarum impositionibus terri: vereantur in an-
tea in eorum perniciosos usus relabi et christifideles in
sua persistentes fidelitate constanter non habeant pro-
pter illorum claudicare perfidiam: remedijs quibus pos-
sumus / put ex debitis pastoralis officij tenemur / pre-

cauere cupientes: ac ad orthodoxe fidei catholice cor-
 roboracionum / presentis perpetue valitare & irrefra-
 gabiliter obseruande constitutōis edicto: auctoritate
 apostolica omnia & singula. **C**onstitutōnes . decreta &
 decretales predicta . quorum omnium tenores de ver-
 bo ad verbum presentibus haberi volumus pro inser-
 tis innouamus . sanximus . statuim⁹ & ordinamus . qd
 inceptis perpetuis futuris temporibus / xpiani cum iu-
 deis & sarracenis / comedere aut bibere / seu ipsos ad
 conuiuia admittere / vel eis cohabitare / aut cum ipsis
 balnari / vel ab eis infirmitatis aut debilitatis seu alio
 quocunq; tempore medicinam vel portiones seu vulne-
 rum aut cicatricum curationes / siue aliquod medelege-
 nus accipere non debeant . **A**c xpiani non permittant
 iudeos ac sarracenos contra cristianos dignitatibus
 secularib⁹ prefeci / vel officia publica exercere . **J**udei
 quoq; & sarraceni non possunt esse arendatores . colle-
 ctōres . conductores . seu locatores fructuum bonorū
 vel rerum xpianorum . seu eorum computatores procu-
 ratores . pconemi negotiorum gestores . negotiatores
 mediatores . psonete concordatores . sponsalium vel
 matrimonialium tractatores obstitricēs seu in domib⁹
 aut bonis xpianorum aliquod opus exercere . **V**el cū
 xpianis societatem . officium . aut administrationem in
 aliqua communione . vel arte seu artificio habere . ac ni-
 lus xpianus iudeis vel eorum congregationi seu sarrac-
 enis in testamento aut vltima voluntate aliquid relin-
 quere possit vel legare . **J**udei quoq; sinagogas nouas
 erigere aut aſtrui facere nō audeāt: s; antiq̄s dūtāt n̄
 tū ampliores vel p̄ciosiores solito reficere valeāt . & in
 lamētōuz ac dñice passiōis dieb⁹ p loca publica vel
 publice non trāseāt vel incedāt: nec hostia vl fenestras
 teneant apertas . **E**t ipsi iudei ac sarraceni ad soluendū

quascunq; de quib;libet rebus & bonis decimas astri-
cti censeantur. Et contra eos in quib;libet casibus cri-
stiani testes esse possunt. Sed iudeorum & sarraceno-
rum contra xpianos in nullo casu testimonium valeat.
& apud xpianos iudices & communes dumtaxat. nō
autem apud xpianos iudices p̄ eis specialiter deputa-
tos. nec eorum seniores iudices. & sarraceni in quib;libet
causis agant & conueniantur. Nec possunt iudei
& sarraceni / nutricem vel familiarem / aut seruitorem
vtriusq; sexus / cristianum in domo tenere. Nec etiam
xpiani in sabatis. aut iudeorum festiuitatibus ipsis ig-
nem accendant / vel cibum / aut panem. seu quodcunq;
aliud opus seruale : ad decorem cultus festiuitatum eo-
rundem quomodolibet exhibeant: vel seruitium aut ob-
sequium aliquod prestant aut exhibeant. ¶ **S**eculares
quoq; iudices xpiani : iudeos vel sarracenos / deum
aut gloriosissimam beatam mariam uirginem eius ge-
nitricem. vel aliquos sanctos blasphemantes. aut in
hoc quodolibet delinquentes: pecuniaria vel alia gra-
uiore. de qua eis uidebitur pena puniant & corripiant.
Nec non omnes & singuli iudei & sarraceni cuiuscun-
q; sexus / & etatis / vel conditionis distinctum habi-
tum. & notoria signa per que euidenter cognosci vale-
ant ubiq; deferant. & cum xpianis non habitent: sed
segregati & sepati inter se degant. A xpianis quoq; u-
suras minime exigant / recipiant / vel extorquent. nec
non extortas illis a quibus extorserunt p̄tinus sine di-
fficultate restituant. & insuper ut tam xpifideles q̄ iu-
dei & sarraceni in prefatis italie partes commoran-
tes presentes & posterius ad decretorum ac decretalium
epistolarum ac p̄dictorum & p̄ntis n̄re cōstitutōis h̄mōi
obseruatōez oīodā nouerit efficacit̄ se teneri. nec vigo-
re seu pretertu quorumuis p̄uilegioz exemptōnum / li-
bertatū / immunitatum cōcessionum. & indultorum eis

quomodolibet: et a quibullibet decessoribus ab obseruatione
 predicta valeant aliquatenus se tueri: omnia et singula prui-
 legia. exceptōnes. libertates. immunitates. concessiones.
 et indulta / per felicis recordationis Martinum papam
 quintū. et Eugeniū quartum. Ceterosque predecessores
 nostros romanos pontifices: ac alios quoscūque quibus-
 uis christifidelibus: ac eisdem iudeis et sarracenis in spe-
 cie vel in genere: quibullibet formis verborum. etiam in o-
 tu proprio et sub quacūque forma / vel expressione verbo-
 rum contra premissa vel eorum aliquod / vel quomodo-
 libet facta / vel concessa que omnia similiter presenti-
 bus / ac si de verbo ad verbum inserta forent / pro suffi-
 cienter expressis haberi volumus. Necnon quecūque
 inde secuta / eadem auctoritate cassamus. reuocamus
 annullamus. ac nullius decernimus esse roboris / vel
 momenti. **U**preterea vniuersos et singulos venera-
 biles fratres nostros. Archiepiscopos. Episcopos. et
 dilectos filios principes / ac dominos temporales Ca-
 pitaneos Barones Milites Nobiles Comitatus. cete-
 ros quoscūque fideles Ecclesiasticos / et seculares / in pa-
 rtibus italie partibus commorantes / cuiuscūque status /
 gradus vel conditionis fuerint Obsecramus in do-
 mino / et per aspersionem sanguinis domini nostri ihesu
 christi exortamur. eisdemque in remissionem suorum pec-
 caminum inuicimus / vt et ipsi decreta. decretales.
 epistolas. et constituciones / predicta obseruent. et per
 eorum tam christianos quam iudeos et sarracenos / subditos
 fatiant inuolabiliter obseruari. et nichilominus eisdem
 vtriusque sexus fidelibus / ac iudeis / et sarracenis pre-
 fatis presentibus et futuris precipimus et mandamus
 quatenus infra quindecim dierum spatium a die publi-
 cationis presentium in loco in quo ipsi degunt faciende operatio-

Omnia & singula decreta . decretales . epistolae & con-
stitutiones predictae . ac in illis ac presentis nostre con-
stitutionis litteris contenta obseruare incipiant & ob-
seruent cum effectu . **N**ec decetero vlllo vnquam tempo-
re contra premissa vel aliquod premissorum / in toto vel
in parte / per se vel per alium . seu alias quouis quesito
colore / directe vel indirecte venire / facere / seu aliter
attemptare audeant / vel presumant . **A**liquin lapsis di-
ebus eisdem . iudei vel sarraceni : qui mandato precep-
to : vel litteris huiusmodi resistere presumpserint : & cum
effectu non paruerint / priuationis seu amissionis
omnium bonorum suorum mobilium & immobilium pe-
nam incurrant . **Q**uequidem bona vel eorum pretium /
per executores vel executores infrascriptos / in fabri-
ce seu reparationis Cathedralium & aliarum ecclesiarum
ac piorum locorum utilitatem / vbi bona huiusmodi
consistunt . prout executori vel executoribus eisdem ui-
sum fuerit conuerti volumus / & harum serie auctorita-
te predicta exponi mandamus . **E**t quia parum est iura
condere / nisi per aliquam executionem debite deman-
dentur **D**ilectum filium **F**ratrem iohannem de **C**api-
strano : ordinis minorum professorem . omnium predi-
ctorum executores **A**uctoritate **A**postolica deputaui-
mus / instituimus / & ordinamus . **C**oncedentes eidem
plenam ac liberam potestatem . tam per seipsum / quam
per idoneos religiosos sui ordinis vel alterius per eu-
dem cum sibi visum fuerit deputandos . inquirendi .
ammonendi . exortandi . ac sollicitandi principes . ac
prelatos & dominos . tam ecclesiasticos / quam secula-
res predictos . vt omnia & singula predicta fatiant di-
ligentius obseruari . quibus in alijs negotijs arduis occupatis
seu alias negligentibus se ultra prefatum terminum tardantibus .

Ipsē idem dilectus filius **J**ohannes de capistrano p
 se vel per suos deputandos vt prefertur procedere va
 leat / et ea executōni debite effectualiter demandare .
Contradiētores et rebelles per censuras ecclesiasticas
 et alia iuris remedia compensando . inuocato etiam per
 eosdem quotiens opus fuerit auxilio brachij tam ec
 clesiastici q̄z secularis . Verum quia difficile foret . huius
 modi nostras litteras ad singula loca differri Volum⁹
 et eadem auctoritate discernimus . q̄ ipsorum transum
 pto manu publica et sigillo alicui⁹ episcopalis vel supe
 rioris ecclesiastice curie munito / tanquam prefatis no
 stris si originales exhiberent litteris plena fides in iudi
 cio et extra adhibeatur Et per inde scetur : ac si dicte ori
 ginales littere forent exhibite et ostense . non obstante
 felicis recordatōnis **G**rego . pape . viij . p̄decessoris
 nostri que incipit **E**t sp̄ali . et alijs apostolicis ostituti
 onibus . ceterisq̄ contrarijs quibuscunq̄ . Nulli ergo
 ac . nostre innouatōnis . sanētōnis . constitutōnis . or
 dinatōnis . cassationis . renouationis . annullationis . vo
 luntatis mandati deputatiōnis . institutōnis . et conces
 sionis infringere . **S**i quis ergo . ac . Datum rome
 apud sanctum petrum . Anno incarnatōnis dominice
 millesimo quadringentesimo quadragesimo septimo . no
 no kalendas iulij . pontificatus nostri anno primo .

Hanc commissionem vtiā innouatam et executā
 hodie sciet nre ptes et natōnes sperare latius super
 nos venire diuinam benedictionem et misericordiam /
 quam sua in abissinali clementia concedat ille qui potēs
 est oia facere sup̄habūdāt quā petim⁹ aut itelligi⁹ secū
 dū virtutez que operat̄ in nobis : ipsi gloria in ecclesia .

et in xpo ihesu / in omnes generationes seculi seculorum
amen. ¶ Hec sub venca et correctione omnium melis
us sententium . quos et audire / et ab eis discere gau
debo: .

¶ Explicit tractatus de iudeorum et christianorum
omunione et diuersatione: ac constitutum
sup hac re innouatione: .

Monasterij Augie Licitis.

